

Finansdepartementet

Sendes inn elektronisk

Dato: 09.01.2016
Vår ref.: 16-1686
Deres ref.: 16/2341

Høringssvar – forslag til forskrift om fakturering av kredittkortgjeld mv.

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 28.11.2016 vedrørende forslag til forskrift om fakturering av kredittkortgjeld mv.

1. Finans Norges hovedsynspunkter

- Finans Norge støtter at bestemmelser om fakturering av kredittkortgjeld blir forskriftsfestet.
- Finans Norge mener at det bør settes minst like strenge krav til kredittvurderinger og betjeningsevne for forbrukslån som for boliglån. Det bør således fastsettes krav til betjeningsevne, avdragsbetaling på forbrukslån unntatt kredittkort og gjeldsgrad, likevel slik at det bør fastsettes en fleksibilitetskvote for bankene.
- Finansforetaket må kunne følge nedbetalingsavtaler og avtaler om betalingsutsettelse som allerede er inngått med kunder.
- Forskriften må åpne for at finansforetaket og kunden – etter sistnevntes aktive og informerte valg og ønske - kan inngå avtaler om et fast beløp, fremfor at kunden må foreta en manuell endring for hver fakturaperiode.

2. Finans Norges overordnede merknader

Finans Norge støtter en forskriftsfesting av Finanstilsynets retningslinjer for fakturering av kredittkortgjeld. Vi deler myndighetenes bekymring for veksten i forbruksgjeld, selv om usikret gjeld utgjør om lag tre prosent av samlet gjeld og dermed en beskjeden andel av husholdningenes totale gjeld.

Forskriftsforslaget § 3 inneholder en generell bestemmelse om at finansforetak alltid skal avslå en søknad ved negativ kredittvurdering. For lån sikret med pant i fast eiendom er det nylig forskriftsfestet konkrete krav til blant annet betjeningsevne, avdrag og gjeldsgrad. Finans Norge mener at det bør oppstilles minst like strenge krav til forbrukslån og anbefaler departementet å innta bestemmelser om betjeningsevne, avdrag og gjeldsgrad i

forskriften. I motsatt fall vil man kunne risikere å få en uønsket utvikling i forholdet mellom boliglån og usikret gjeld. De nærmere forslagene omtales under pkt. 4 nedenfor.

3. Merknader til den enkelte forskriftsbestemmelse

3.1 Til § 1 Virkeområde

Bestemmelsen skal bl.a. gjelde for «andre betalingskort knyttet opp mot konto med kredittavtale». Dette begrepet omfatter også innskuddskonto med debetkort og innvilget kreditttramme hvor fakturering av utestående kreditt ikke er en aktuell problemstilling, ettersom kreditten nedbetales ved innbetalinger til konto, typisk lønn. Finans Norge noterer seg at virkeområdet for bestemmelsen har blitt utvidet, likevel slik at utvidelsen ikke har blitt kommentert eller nærmere begrunnet i høringsnotatet.

For denne typen avtaler vil det være særdeles uheldig om det innføres et krav til fakturering av utestående gjeld. Det vil være både upraktisk og uhensiktsmessig, samt i strid med inngåtte kredittavtaler med kundene, om det innføres et krav om fakturering av totalt utestående beløp på slike kontoer. Dersom ordlyden forblir som foreslått, vil det kunne oppstå unødvendige problemstillinger og tolkningsspørsmål om blant annet faktureringskravet i § 5 og de tilknyttede kravene til løpende kundeinformasjon i §§ 4 og 6.

Finans Norge kan ikke se at det foreligger et reelt behov for å utvide virkeområdet til å omfatte denne typen produkter, og vi ber derfor om at virkeområdet for bestemmelsen innskrenkes slik at den ikke kredittsaldo på innskuddskonto med debetkort.

3.2 Til § 3 Kredittvurdering og endring i kreditttramme

Finans Norge stiller spørsmål ved om denne bestemmelsen hører hjemme i en forskrift om fakturering av kredittkortgjeld, men er likevel enig i prinsippet om at en økning av kreditttrammer ikke bør finne sted dersom dette ikke er avtalt med kunden.

Vi er kjent med at enkelte av våre medlemmer tilbyr kunder avtaler med muligheter for økning i kreditttrammer uten ny søknad. Finans Norge mener en slik løsning må kunne benyttes under følgende vilkår: kredittavtalen mellom foretaket og kunden regulerer den høyeste mulige rammen, at det foretas en fornyet kredittvurdering basert på oppdatert inntekts- og gjeldsinformasjon før rammen økes og at rammen ikke økes uten etter forutgående skriftlig aksept fra kunden. Vi ber følgelig om en tilføyelse til bestemmelsen.

Departementet foreslår at finansforetaket alltid skal avslå en søknad om kredittkort ved negativ kredittvurdering. Finans Norge har i utgangspunktet ingen innvendinger mot forslaget. Vi ønsker likevel å gjøre departementet oppmerksom på en problemstilling knyttet til innvilgelse av firmakort og som har personvernkonsekvenser. Dersom en søknad om firmakort (i den ansattes navn og med personlig ansvar) avslås fordi kredittvurderingen er

negativ, vil arbeidsgiver bli kjent med den ansattes økonomiske posisjon. Dette er informasjon som i utgangspunktet bør være arbeidsgiver uvedkommende.

3.3 Til § 5 Fakturering av utestående kreditt

Etter bestemmelsen skal beløpsfeltet på fakturaen vise samlet utestående kreditt. Finans Norge mener bestemmelsen er utfordrende på noen punkter:

Avtaler om betalingsbeløp

Finans Norge vil bemerke at denne bestemmelsen ikke kan være til hinder for at finansforetak oppfyller allerede inngåtte avtaler om betalingsbeløp. Finans Norge mener videre at finansforetak fortsatt må kunne inngå denne typen avtaler med kundene.

Finans Norge vil i denne sammenheng vise til at slike forhåndsavtaler hovedsakelig inngås i følgende situasjoner:

- *Kunder med betalingsproblemer*
Finansforetak tilbyr nedbetalingsplaner til kunder som har betalingsproblemer og som uansett ikke klarer å innfri all utestående kreditt innenfor én fakturaperiode. Dersom foretaket skal gi denne kundegruppen et månedlig krav om full innfrielse i strid med nedbetalingsplanen, vil dette kunne gi kunden et uriktig inntrykk av at planen er satt til side. Finans Norge har full forståelse for departementets ønske om å bevisstgjøre kunden om hva som er utestående kreditt, men for utsatte kundegrupper som allerede er i vanskeligheter kan kravet gi uheldige signaler og oppleves som en påkjenning.
- *Kundens ønske om fast betalingsbeløp*
Bevisste kunder foretar normalt selv en vurdering av hva vedkommende vil betale månedlig. Slike kunder vil anse det tungvint å måtte endre betalingsbeløpet på hver faktura. Finans Norge mener at en regulering som skal ivareta forbrukerhensyn ikke bør gjøre det unødvendig byrdefullt for bevisste forbrukerkunder å gjennomføre de planer de selv har valgt.

Finans Norge mener følgelig at forskriften må åpne for at finansforetaket og kunden – etter sistnevntes aktive og informerte valg - kan inngå avtaler om et fast beløp, fremfor at kunden må foreta en manuell endring av beløpet på fakturaen. Vi vil følgelig foreslå følgende tillegg i § 5:

«Kunden kan ved et aktivt og informert valg på forhånd fastsette hvilket beløp kunden ønsker å betale per måned for fremtidige fakturaperioder. Finansforetaket skal i så fall innta det avtalte beløpet i beløpsfeltet på fakturaen.»

Dersom forskriften hindrer at finansforetaket fyller ut det avtalte beløpet i beløpsfeltet på

fakturaen, vil dette medføre utfordringer for bruk av avtalegiro og brevgiro (papirfaktura). Allerede opprettede avtalegiroavtaler må slettes og nye avtaler må inngås. Ved bruk av papirfaktura vil kunder som betaler med brevgiro måtte endre oppført beløp på giroen manuelt ved overstrykning og påføring av nytt beløp dersom de ønsker å betale et annet beløp enn samlet utestående gjeld. Dette kan skape uklarheter rundt betalingsoppdraget. Ved bruk av denne typen betalingsløsninger kan det fremstå som mer hensiktsmessig at samlet gjeld klart fremkommer at fakturaen, fremfor å være forhåndsutfylt i giroens beløpsfelt.

Avtaler om betalingsutsettelse

Finans Norge vil også bemerke at ordlyden «utestående» i forskriften § 5 gir enkelte utfordringer for kundeavtaler hvor det er avtalt betalingsutsettelse, enten som del av produktet eller som tilleggstjeneste mot et gebyr. I begge situasjoner forfaller betalingen på et senere tidspunkt enn ved utløp av fakturaperioden, og det vil heller ikke påløpe renter. Som følge av at kredittbeløpet må anses som «utestående» kreditt etter § 5, er finansforetaket likevel forpliktet til å fylle ut samlet utestående kreditt på fakturaen. Etter Finans Norges syn vil det være i strid med avtalen med kunden og også med prinsippet om god forretningsskikk å fakturere kunden for et beløp hvor betalingen forfaller på et senere tidspunkt enn ved utløpet av fakturaperioden.

Finans Norge mener følgelig at første setning i § 5 bør gis følgende tillegg:

«På alle fakturasystem skal beløpsfeltet på fakturaen vise samlet utestående kreditt som vil bli rentebærende dersom kreditten ikke betales ved fakturaens forfall.»

4. Ytterligere regulering

I lys av den nylig vedtatte forskriften om krav til nye utlån sikret med pant i bolig, mener Finans Norge at det er naturlig også å gjøre tilsvarende krav gjeldende for forbrukslån. Konkret innebærer dette at vi foreslår følgende:

- *Krav til avdrag:* Ettersom det er forskriftsfestet krav til avdrag for visse boliglån, så bør det etter vårt syn også være krav om avdrag på alle forbrukslån, dog med unntak for kredittkort utover avtalt minimumsbeløp og for debetkort tilknyttet konto med kreditt. En slik bestemmelse må heller ikke være til hinder for at finansforetaket kan innvilge avdragsutsettelse som følge av etterfølgende, ikke forutsigbare hendelser.
- *Gjeldsgrad:* Ettersom det er forskriftsfestet krav om at samlet gjeld maksimalt kan være 5 ganger inntekt for boliglån, så mener vi at det også bør forskriftsfestes en grense for forholdet mellom samlet gjeld og inntekt ved behandling av søknader om forbruksgjeld.
- *Betjeningsevne:* Ettersom det er forskriftsfestet krav til at kundens betjeningsevne må tåle en renteøkning på minst 5%-poeng for boliglån så bør det også

forskriftsfestes det samme kravet til kundens evne til å tåle renteøkninger for usikret kreditt.

- *Fleksibilitetskvote:* På tilsvarende måte som for boliglån så vil det også innenfor forbrukslånsområdet være tilfeller der det både er naturlig og forsvarlig å kunne fravike forskriftens krav. Hensynet til bankenes adgang til å praktisere et godt kreditthåndverk tilsier derfor at det også på forbrukslånsområdet bør være adgang til å praktisere en viss fleksibilitet.

Finans Norge vil avslutningsvis poengtere at kravene, tilsvarende som for vår merknad til de generelle kravene til kredittvurdering i § 3, ikke nødvendigvis må inntas i forskriften som er på høring, men at dette i stedet kan innarbeides i et annet og mer passende regelverk.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Idar Kreutzer
adm. direktør

Are Jansrud
Analysesjef